

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Інститут філології

«ПОГОДЖЕНО»

Проректор
з науково-методичної та
навчальної роботи
О. Б. Жильцов

« _____ » 20__ р.

ПРОГРАМА

комплексного екзамену зі спеціалізації
(друга іноземна мова – іспанська)

Напрямок підготовки 6.020303 Філологія. Мова і література
(англійська)

Затверджено
на засіданні кафедри романської філології
та порівняльно-типологічного мовознавства
протокол № 5 від «06» лютого 2017 р.

/ Завідувач кафедри

Р. К. Махачашвілі

Київ – 2017

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Комплексний екзамен зі спеціалізації є формою перевірки й оцінки науково-теоретичної та практичної підготовки студентів-філологів освітнього рівня „бакалавр” за напрямом підготовки 6.02030302 „Філологія. Мова і література (англійська)”. Для його проведення організується екзаменаційна комісія у складі голови, членів комісії та екзаменаторів. Комісія створюється щорічно і діє протягом календарного року.

Мета цього іспиту полягає не лише у перевірці знань випускників, їх готовності до практичної діяльності за спеціальністю, але й у стимулюванні їх подальшого саморозвитку й самовдосконалення. Планомірна самостійна робота студентів, особливо під час підготовки до комплексного екзамену, допомагає систематизувати, глибше осмислити і закріпити знання, отримані в процесі вивчення тієї чи іншої дисципліни.

До складання комплексного екзамену допускаються студенти, які виконали усі вимоги навчального плану. На комплексний екзамен винесено основні питання з практики усного та писемного мовлення, теоретичної та практичної граматики іспанської мови, країнознавства Іспанії. Комплексний екзамен спрямований на виявлення загальних та спеціальних (професійних) компетенцій бакалавра філології, що визначають його готовність до вирішення професійних завдань, які сприяють його конкурентоспроможності на ринку праці та продовженню навчання в магістратурі.

Це надасть змогу перевірити стан підготовки майбутніх філологів, виявити їхнє вміння самостійно поповнювати свої знання, орієнтуватися у швидкому потоці наукової інформації з питань наук гуманітарного циклу; вільно будувати висловлювання іспанською мовою та складати повідомлення із запропонованої теми, вести діалог або дискусію, перекладати та переказувати текстовий матеріал тощо.

Комплексний екзамен з іспанської мови охоплює основну тематику, яка стосується діяльності людей у сучасному світі, а саме: *лексичний блок* (діяльність людини, взаємовідносини людини і оточуючого світу, професійна діяльність тощо), *граматичний блок* (морфологія, синтаксис та пунктуація іспанської мови), *лексичний блок* (вміння вільно будувати висловлювання із використанням різних видів словникового складу іспанської мови – метафор, епітетів, порівнянь тощо); *краєзнавчий блок* (соціальний та суспільний розвиток Іспанії та іспаномовних країн); *фонетичний блок* (вміння висловлюватися із урахуванням чинних вимог до іспанської вимови).

Комплексний екзамен з іспанської мови повинен виявити знання як основних, так і допоміжних лінгвістичних дисциплін, показати глибину розуміння суті мовних явищ; знання обов'язкової та додаткової спеціальної літератури, належне володіння практичними навичками таких видів іншомовної мовленнєвої діяльності як аудіювання, читання, говоріння та письмо.

Екзамен проводиться в усній формі протягом одного дня. За необхідності за рішенням екзаменаційної комісії дозволяється використовувати довідкову літературу.

Комплексний екзамен зі спеціалізації складається за розробленими і затвердженими на відповідних кафедрах екзаменаційними білетами, до яких увійшли питання, спрямовані на виявлення у студентів загальнотеоретичних знань, вміння застосовувати інтегровані знання програмного матеріалу при вирішенні практичних завдань, власної думки та особистісного ставлення. Питання екзаменаційних білетів, що охоплюють увесь зміст програми з дисциплін, мають не тільки репродуктивний, а й проблемно-пошуковий характер.

Структура екзаменаційного білета

I. Переказ прочитаного тексту.

II. Завдання з граматики за змістом тексту.

III. Розмовна тема.

Комплексний екзамен зі спеціалізації передбачає перевірку та оцінку сформованості у студентів мовної, комунікативної, мовленнєвої, країнознавчої та професійної компетенції, наявності у студентів ґрунтовних знань мови, мовознавства та основ навчання іноземної мови, а також вмінь реалізовувати ці знання в майбутній професійній діяльності.

На іспиті студенти повинні продемонструвати володіння другою іноземною мовою на базі лексичного запасу в обсязі програмних вимог (близько 4500 лексичних одиниць для вживання в продуктивних та рецептивних видах мовленнєвої діяльності).

Студенти повинні також володіти орфоепічною, лексичною та граматичною нормами другої іноземної мови, вміти правильно реалізовувати цю норму в різних видах мовленнєвої діяльності та в різних комунікативних ситуаціях.

Студент повинен продемонструвати достатньо високий рівень знань і умінь з теоретичних питань граматики, володіння базовою термінологією, вміння визначати, описувати та диференціювати мовні явища різними лінгвістичними методами.

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ІСПИТУ

Комплексний екзамен зі спеціалізації для студентів IV курсу проводиться у формі усної співбесіди згідно вказаних у білетах тем з метою визначення мовної та мовознавчої компетенції. Студент повинен бути готовий відповідати на питання екзаменаційної комісії, демонструючи вміння реагувати на репліки співбесідників, висловити та відстояти свою точку зору. Відповіді на питання екзаменаційного білета даються виключно іспанською мовою.

Структура екзаменаційного білета

Перше питання білета пов'язане з опрацюванням автентичного тексту іспанською мовою (не більше 1200 др. знаків). Текст стосується тематики тих розділів, які були у програмі навчання бакалаврів. Його потрібно уважно прочитати, зрозуміти його основну думку та бути готовим переказати текст, а також висловити власне ставлення до проблеми, оцінку авторської позиції та власну думку з приводу описаної в тексті проблеми. У тексті означено уривок для читання вголос і перекладу на рідну мову. Це завдання білета забезпечує перевірку основного тематичного словникового запасу студента, його фонетичну, граматичну та комунікативну компетенцію. Екзаменаційні тексти додаються.

Перше завдання білета забезпечує також перевірку фахової компетенції бакалавра-філолога, зокрема знання базової термінології та основних граматичних понять іспанської мови, характеристики різних мовних одиниць, сформованість науково-практичних навичок аналізу усіх рівнів іспанської мови, вміння виділяти мовознавчі проблеми.

Висвітлення граматичного явища із наведенням прикладів відмінювання, вживання, класифікацій тощо за такою тематикою:

- Іменник. Рід іменників. Словотворення іменника.
- Прикметник. Ступені порівняння прикметників.
- Займенник.
- Числівник. Класифікація та вживання в іспанській мові.
- Прийменник.
- Прислівник. Класифікація та вживання прислівників в іспанській мові.
- Дієслово.
- Граматичні категорії дієслова: час, спосіб, особа, число, стан.
- Система часів індикатива та субхунтива.
- Загальна граматична характеристика неособових форм дієслова.
- Утворення пасивного стану в іспанській мові.
- Вживання дієприкметників та дієприслівників в іспанській мові.
- Просте речення. Типи речень. Порядок слів у простому реченні.
- Складне речення. Складносурядне речення. Типи та вживання в іспанській мові.
- Складне речення. Складнопірядне речення. Типи та вживання в іспанській мові.

Друге питання білета стосується всебічного розкриття студентом комунікативної ситуації згідно з тематикою:

I. Особистісна сфера

- Повсякденне життя і його проблеми.
- Характер людини.
- Здоровий спосіб життя.

- Світ захоплень. Дозвілля, відпочинок.
- Особистісні пріоритети. Плани на майбутнє, вибір професії.
- Значення спорту в нашому житті.
- Проблема людських стосунків.
- Обов'язки та права людини.

II. Публічна сфера

- Навколишнє середовище.
- Подорожі, екскурсії.
- Культура і мистецтво в Україні та Іспанії.
- Засоби масової інформації.
- Молодь і сучасний світ.
- Людина і довкілля.
- Науково-технічний прогрес.
- Іспанія у світовій спільноті.
- Свята, знаменні дати, події в Україні та Іспанії.
- Традиції та звичаї в Україні та Іспанії.
- Видатні діячі історії та культури України та країни, мова якої вивчається.
- Визначені об'єкти історичної та культурної спадщини України та Іспанії.

III. Освітня сфера

- Освіта, навчання, виховання.
- Університетське життя.
- Улюблені навчальні предмети.
- Система освіти в Україні та Іспанії.
- Іноземні мови у житті людини.
- Навчання за кордоном

Орієнтовні питання з дисциплін, винесених на атестацію

I. Теоретичне питання:

1. Analice las características generales del presente de indicativo. (Загальна функціональна характеристика теперішнього часу дійсного способу дієслова.)
2. Analice el empleo del modo subjuntivo en las oraciones simples (o independientes). (Вживання умовного способу в простих (незалежних) реченнях.)
3. Analice las características generales del futuro simple de indicativo. (Загальна функціональна характеристика простого майбутнього часу дійсного способу дієслова.)
4. Dé la clasificación general de las oraciones compuestas. (Складне речення та його типи.)

5. Analice el empleo del modo subjuntivo en las oraciones subordinadas de tiempo. (Вживання умовного способу в складнопідрядному реченні часу.)
6. Analice el empleo del modo subjuntivo en las oraciones subordinadas de finalidad. (Вживання умовного способу в складнопідрядному реченні мети.)
7. Analice las características generales del pretérito perfecto de indicativo. (Загальна функціональна характеристика минулого перфектного часу дійсного способу дієслова.)
8. Analice las características generales del presente de subjuntivo. (Загальна функціональна характеристика теперішнього часу умовного способу дієслова.)
9. Caracterice los grados de comparación de los adjetivos. (Загальна характеристика ступенів порівняння прикметників.)
10. Analice las características generales del imperfecto de indicativo. (Загальна функціональна характеристика тривалого минулого часу дійсного способу дієслова.)
11. Analice el empleo del modo subjuntivo en las oraciones subordinadas de complemento. (Вживання умовного способу в додатковому складнопідрядному реченні.)
12. Explique el empleo del potencial simple en tres valores: temporal, modal y condicional. (Potencial simple в основних його значеннях: часовому, модальному і умовному.)
13. Explique el proceso de formación del participio pasado. Analice su empleo. (Процес утворення participio pasado та його вживання в іспанській мові.)
14. Relate sobre el gerundio y las construcciones con él. (Герундій та граматичні конструкції з ними.)
15. Relate sobre el modo subjuntivo, su empleo en las oraciones simples y compuestas. (Загальна функціональна характеристика вживання субхунтива в реченнях простих і складних.)
16. Analice las características generales del indefinido de indicativo. (Загальна функціональна характеристика минулого часу дійсного способу дієслова.)
17. Relate sobre dos principales tipos de las oraciones condicionales. (Складнопідрядні умовні речення першого і другого типів.)
18. Analice las características generales del imperfecto de subjuntivo. (Загальна функціональна характеристика imperfecto умовного способу дієслова.)
19. Caracterice el imperativo afirmativo. (Загальна характеристика наказового способу (afirmativo).)
20. Relate sobre la concordancia de los tiempos. Estilo directo e indirecto. (Узгодження часів. Пряма і непряма мова.)
21. Analice los tiempos del modo indicativo y su concordancia en las oraciones. (Загальна характеристика граматичної системи особових форм дієслова дійсного способу.)

22. Caracterice los pronombres personales. (Загальна характеристика особових займенників.)
23. Determine y clasifique los pronombres españoles. (Граматичне значення займенника. Лексико-граматичні розряди займенника.)
24. Caracterice los pronombres posesivos. (Загальна характеристика присвійних займенників.)
25. Explique el proceso de formación de voz pasiva en el idioma español. (Утворення пасивного стану в іспанській мові.)
26. Analice las características generales del pluscuamperfecto de indicativo. (Загальна функціональна характеристика pluscuamperfecto - минулого часу дійсного способу дієслова.)
27. ¿Cuáles son los elementos lingüísticos que influyeron a la formación de la lengua española? Caracterícelos. (Шляхи та чинники еволюції іспанської лексики.)
28. Analice las características generales de los tiempos pasados de indicativo. (Загальна функціональна характеристика минулих часів дійсного способу.)
29. Relate sobre el futuro en el pasado. (Майбутній час у минулому.)
30. Caracterice el imperativo negativo. (Загальна характеристика наказового способу (negativo).)

II. Практичне питання:

1. Reflexione sobre el carácter español, como se distingue de los demás europeos. (Розкажіть про характер іспанців, чим вони відрізняються від решти європейців.)
2. Describa el día ordinario de un estudiante. (Опишіть звичайний день студента.)
3. Expresa su opinión sobre el cine español contemporáneo. (Висловіть свою думку щодо сучасного іспанського кіно.)
4. ¿Cuáles son los medios para viajar más populares? ¿Qué ventajas y deventajas tienen? (Які засоби транспорту при подорожуванні є найпопулярнішими? Які в них позитивні та негативні сторони?)
5. Cuente de que se consta la dieta Mediterránea y que peculiaridades supone. (Розкажіть про Середземноморську дієту, які продукти включає та які її особливості.)
6. ¿Cómo es la casa de sus sueños? (Яким є будинок Ваших мрій?)
7. Describa la vida y costumbres de las tres principales culturas precolombinas de América Latina. (Розкажіть про життя та звичаї трьох доколумбійських культур Латинської Америки.)
8. Reflexione sobre los estilos del arte en general y en pintura en particular. Nombra los pintores españoles más famosos. (Розкажіть про напрями в

- мистецтві загалом та в образотворчому мистецтві зокрема. Назвіть найвідоміших іспанських художників.)
9. Reflexione sobre la influencia del hombre en la contaminación del ambiente. (Розкажіть про вплив людини на забруднення навколишнього середовища.)
 10. Exprese su opinión sobre los medios de comunicación masiva y su influencia en la vida de la gente de hoy. (Висловіть свою думку щодо ЗМІ та їх вплив на життя людей сьогодення.)
 11. Cuente si está de acuerdo que hoy en día existen muchos tipos de familias a pesar de la tradicional. ¿Qué es la familia moderna? (Розкажіть чи згодні Ви з тим, що зараз існує багато «видів» сімей. Що таке сучасна родина?)
 12. ¿Qué conoce Ud. de los Grandes Almacenes en general y de las tiendas más populares en España? (Що Ви знаєте про великі торгові центри загалом та найпопулярніші магазини в Іспанії.)
 13. Reflexione sobre su propio estilo en la ropa. (Розкажіть про свій власний стиль в одязі.)
 14. Cuente sobre el mundo laboral de hoy. (Розкажіть про сучасний стан ринку праці.)
 15. Dé consejos de como prepararse para una entrevista de trabajo. (Дайте поради щодо того як підготуватися до співбесіди.)
 16. Exprese su opinión sobre la posición de la mujer en la sociedad contemporánea. (Висловіть власну думку щодо положення жінки у сучасному суспільстві.)
 17. Describa su media naranja ideal (apariencia y rasgos de carácter). (Опишіть свою ідеальну другу половинку (зовнішність та риси характеру).)
 18. Cuente sobre el sistema de educación en España. (Розкажіть про систему освіти в Іспанії.)
 19. El mundo de la red: peligro o necesidad. (Світ інтернету: небезпека або необхідність.)
 20. Reflexione sobre sus aficiones. (Розкажіть про свої хобі.)
 21. Describa sus vacaciones ideales. (Опишіть свій ідеальний відпочинок, канікули.)
 22. Cuente sobre la posición geográfica y el clima de España. (Розкажіть про географічне положення та клімат Іспанії.)
 23. Exprese su opinión sobre cómo los libros influyen a la gente. Dé nombres de los escritores españoles más famosos. (Висловіть власну думку щодо того як книги впливають на людей. Назвіть найвидатніших іспанських письменників.)

24. Describa las fiestas más populares en España. (Опишіть найвідоміші свята Іспанії)
25. Reflexione sobre las medicinas alternativas de hoy. (Розкажіть про сучасні альтернативні методи лікування.)
26. ¿Qué hay que hacer para mantenerse saludable? (Що необхідно робити щоб залишатися здоровим?)
27. Exprese su opinión sobre los deportes más populares en España y en el mundo en general. (Висловіть власну думку щодо найпопулярніших видів спорту в Іспанії та у всьому світі.)
28. Reflexione sobre sus gustos gastronómicos y describa su plato favorito. (Розкажіть про власні гастрономічні вподобання та опишіть свою улюблену страву.)
29. Elabore su opinión sobre donde es mejor vivir: en un apartamento o en una casa privada. (Висловіть власну думку щодо де краще жити: у квартирі чи у приватній домівці.)
30. Exprese su opinión sobre el refrán: La cara es el espejo del alma. (Висловіть власну думку щодо прислів'я: Обличчя – дзеркало душі.)

Зразок практичного завдання

Reflexione sobre el carácter español, como se distingue de los demás europeos. (Розкажіть про характер іспанців, чим вони відрізняються від решти європейців.)

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КОМПЛЕКСНОГО ЕКЗАМЕНУ

При виставленні підсумкової оцінки за комплексний екзамен усі складові питання вважаються рівноцінними. Кожен вид роботи оцінюється за 100-бальним рейтингом, який узгоджується з 4-бальною національною шкалою («5» - відмінно, «4» - добре, «3» - задовільно, «2» - незадовільно).

Кожен екзаменатор веде протокол оцінювання, робить нотатки помилок студента під час відповіді та виставляє оцінку за кожен компонент білета. Під час відповіді екзаменатори не зобов'язані вказувати на помилки студента, але можуть виправляти ті помилки, які унеможливають успішну відповідь. Після відповідей студентів державна екзаменаційна комісія зводить до середнього арифметичного індивідуальні оцінки кожного члена комісії та виводить загальний рейтинг за відповіді на усі три питання. Оцінка за іспит є колегіальним рішенням усіх членів на підставі обчислених рейтингів.

При узагальненні оцінювання відповідей на екзамені члени комісії користуються такими вимогами й критеріями:

Підсумкова кількість балів (max – 100)	За національною шкалою	Рейтинг ECTS	Критерії оцінювання
90-100	відмінно	A	оцінку “відмінно” отримує студент, який продемонстрував всебічні, систематичні й глибокі знання програмового матеріалу, вільно володіє спеціальною термінологією, викладає матеріал послідовно, правильно застосовує теоретичні знання з усіх фахових дисциплін для розв’язання практичних завдань; уміє розробляти методику вирішення дослідницьких проблем, використовуючи при цьому новітні досягнення мовознавства і літературознавства.
82-89	добре	B	Відповідь демонструє всебічні, систематичні й глибокі знання програмового матеріалу, вільне володіння спеціальною термінологією, матеріал викладено послідовно, із застосуванням теоретичних знань з різних дисциплін для розв’язання практичних завдань; припускається 1-2 неточності у викладенні матеріалу, які не призводять до помилкових висновків і рішень.
75-81	добре	C	оцінку “добре” отримує студент, який достатньо розкриває основний зміст теоретичних питань, володіє навичками лінгвістичного й літературознавчого аналізу, вміє теоретично обґрунтувати й застосувати набуті знання з мовознавства і літературознавства; правильно використовує професійну термінологію, не допускає у

			відповіді грубих помилок; можливі 3-4 неточності у використанні спеціальної термінології, несуттєві помилки у висновках, узагальненнях, які не спотворюють зміст відповіді.
66-74	задовільно	Д	оцінку “задовільно” отримує студент, який в основному правильно відповідає на питання, але викладає матеріал неповно, не завжди послідовно; відчуває певні труднощі у застосуванні теоретичного матеріалу для виконання практичних завдань; помиляється в застосуванні професійної термінології.
60-65	задовільно	Е	оцінку “задовільно” отримує студент, який коротко, схематично, але в основному правильно відповідає на питання; викладає матеріал неповно, не завжди послідовно; відчуває певні труднощі у застосуванні теоретичного матеріалу для виконання практичних завдань; помиляється в застосуванні професійної термінології.
35-59	незадовільно	FX	оцінку “незадовільно” отримує студент, який не може розкрити основний зміст теоретичних питань, не володіє навичками застосування набутих знань для виконання практичних завдань; не володіє професійною термінологією; допускає грубі помилки в остаточних висновках.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛИТЕРАТУРА

Основна:

1. Бокшицкая Г.Д. Горохова М.Г. Практический курс испанского языка: продвинутый этап. - М.: Высшая школа, 1985.- 316 с.
2. Виноградов В.С. Грамматика испанского языка. Практический курс. - М.: Высш. шк., 2003.- 428 с.
3. Виноградов В.С. Сборник упражнений по грамматике испанского языка. -М.: Высш. шк., 2003.- 378 с.
4. Нуждин Г.А. и др. Учебник современного испанского языка. -М.: Айрис-пресс, 2003.- 451 с.
5. Нуждин Г.А., Комарова А.И. 75 устных тем по испанскому языку. -М.: Айрис-пресс, 2003.- 253 с.
6. Патрушев А.И. Учебник испанского языка. Практический курс. -М.: Высшая школа, 1994.- 255 с.
7. Родригес-Данилевская Е.И. Патрушев А.И. Степунина И.Л. Испанский язык. -М.: Высшая школа, 1994.- 406 с.

Додаткова:

1. Гонсалес-Фернандес А. и др. Самоучитель испанского языка. -М.: Высш. шк., 1999. – 320 с.
2. Григорьев С.В. Испанский язык. Темы, упрощения, диалоги. -С.-Петербург: Каро, 2004.- 152 с.
3. Добкина М.Д. Испанский язык. Деловая поездка за рубеж. -М.: Высшая школа, 1990.- 227 с.
4. Иовенко В.А. Практический курс перевода. Испанский язык. -М.: ЧеРо, 2001.- 263 с.
5. Lázaro Carreter, F., Lengua Española, Anaya, Madrid, 1995. - 345 págs.
6. Aragonés, L., Palencia, R., Gramática de uso de español para extranjeros, Ediciones SM, Madrid, 2003. - 159 págs.
7. Busquets, L., Bonzi, L., Ejercicios gramaticales de español, Verbum, Madrid, 1996.- 316 págs.
8. Castro, F., Marín, F., Morales, R., Nuevo VEN 2, Edelsa, Madrid, 2003. - 193 págs.
9. Equipo Prisma, Método de español para extranjeros. Prisma avanza, Edinumen, Madrid, 2008. - 187 págs.
10. Hernández Mercedes, M.P., Para practicar el Indicativo y el Subjuntivo, Edelsa, Madrid, 2008. - 168 págs.
11. Sánchez Quintana, N., Clark, D., ELE, Destrezas Integradas, Ediciones SM, Madrid, 1995. - 112 págs.

Зразок екзаменаційного білету

**Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут філології**

Погоджено
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
_____ О. Б. Жильцов

« » _____ 2017 р.

Напрямок підготовки: 6.020303 Філологія. Мова і література (англійська)
Освітній рівень «бакалавр»

**Комплексний екзамен
зі спеціалізації (друга іноземна мова - іспанська)**

Екзаменаційний білет № 1

1. Exprese su opinión acerca del contenido del texto recién leído. Reflexione sobre las etapas principales del desarrollo histórico de España. Висловіть свою думку щодо змісту прочитаного тексту. Основні етапи історичного розвитку Іспанії.
2. Analice las características generales del presente de indicativo. Загальна функціональна характеристика теперішнього часу дійсного способу дієслова.
3. Reflexione sobre el carácter español, como se distingue de los demás europeos. Розкажіть про характер іспанців, чим вони відрізняються від решти європейців.

Затверджено на засіданні кафедри
романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства
протокол № __ від «__» _____ 2017 р.

Завідувач кафедри _____ Р. К. Махачашвілі